

**SKRIV
FÖR
FRIHET**

**AMNESTY
INTERNATIONAL**

SKOLORNAS BREVMARATON 2021

ELEVENS MATERIAL

Med ord skapas förändring. Tillsammans är vi starka.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

MÅLPERSONERNA..... 3

Janna Jihad	4
Mikita Zatarou.....	5

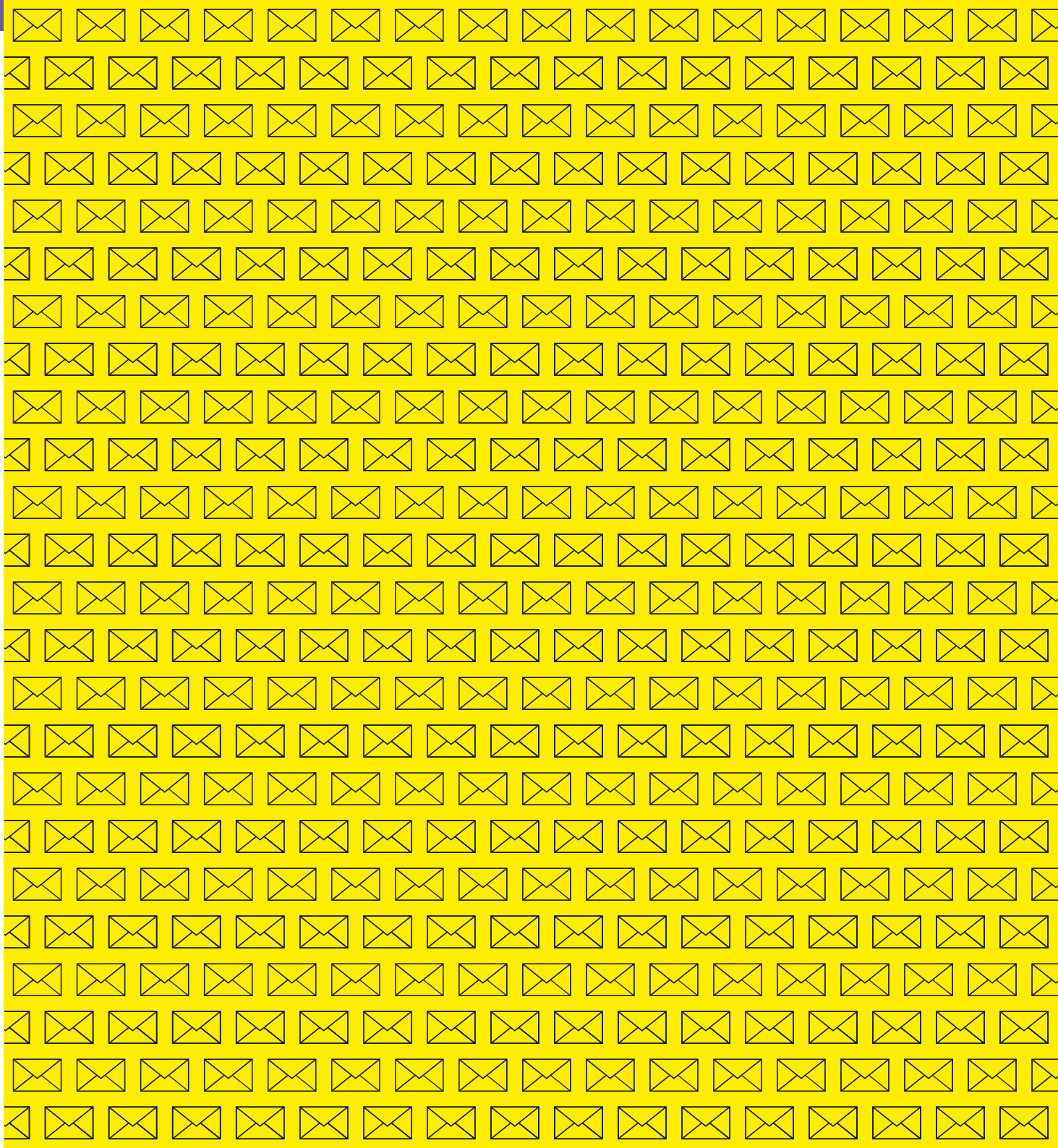
MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER 6

Bilaga: Sammanfattning av FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna	7
Bilaga: Sammanfattning av Barnkonventionen	8
Yttrande- och åsiktsfrihet	10
Friheten att delta i fredliga möten och sammankomster	11
Förbud mot diskriminering	11
Rätten till rättvis rättegång	12
Ockupation	13

BREV OCH SOLIDARITETSHÄLSNINGAR 14

Anvisningar för att skriva brev.....	15
Detaljerat exempelbrev	16
Apellbrev för Janna Jihad	17
Apellbrev för Mikita Zatarou.....	18
Anvisningar för solidaritetshälsningar.....	19
Solidaritetshälsning till Janna Jihad	20
Solidaritetshälsning till Mikita Zatarou.....	21

ORDLISTA SVENSKA – ENGELSKA..... 22

MÅLPERSONERNA

JANNA JIHAD

”JANNA ÄR EN MÄNNISKORÄTTSFÖRSVARARE, MEN OCKSÅ ETT BARN SOM ÖNSKAR SIG SJÄLV OCH ANDRA PALESTINSKA BARN EN NORMAL, TRYGG BARNDOM.”

Janna Jihad är 15 år gammal och önskar att hon fick leva som ett alldeles vanligt barn. ”Jag önskar att jag och mina vänner kunde spela fotboll utan att vi får tårgaspatroner i nacken”, säger hon. Men Jannas hem finns i den lilla byn Nabi Saleh på Västbanken, som ockuperats av Israels armé. Livet under arméns styre är allt annat än vanlig vardag, eftersom grym militärlag tillämpas för att kontrollera palestinierna på det ockuperade området. Armén övervakar och begränsar deras liv på många sätt.

Den israeliska armén förtrycker palestinierna exempelvis genom att göra nattliga husrannsakingar, slå sönder hus och ibland också hela byskolor. Ofta grips också barn och minderåriga och fredliga demonstrationer skingras med våld. Gränsstaket och kontrollstationer gör det svårt att åka till jobbet och till skolan, eftersom det kan ta timmar att färdas korta sträckor. Ibland är det näst intill omöjligt att komma till sjukhuset.

Människor utsätts för våld och traumatiska händelser.

År 2009, när Janna var tre år, började hennes samfund ordna fredliga demonstrationer mot den israeliska ockupationen varje vecka. Demonstrationerna besvarades med våld. När Janna var sju år gammal dödade Israels armé hennes farbror. Janna började spela in händelserna runt sig på sin mammas mobiltelefon för att göra världen medveten om hur den israeliska armén behandlar henne och hennes samfund. Som 13 år gammal blev Janna en av världens yngsta journalister med presskort. Nuförtiden dokumenterar hon arméns människorättskränkningar och delar sina videor på sociala medier. Jannas videor har fått hundratusentals tittare världen runt.

Israel har förbundit sig till FN:s barnkonvention, men tillämpar inte det skydd som konventionen

ger på Västbankens palestinska barn. På samma område respekteras rättigheterna för israeliska barn som lever i Israels olagliga bosättningar på samma område.

Israels myndigheter uppskattar inte Jannas verksamhet. Hon har trakasserats och hotats till livet upprepade gånger, och hon utsätts för hotande svartmålningskampanjer. Janna måste konstant frukta fysiskt våld och tortyr, och hennes samfund hotas av straffåtgärder och att dras inför en partisk militärdomstol. Janna är en människorättsförsvarare, men också ett barn som önskar sig själv och andra palestinska barn en normal, trygg barndom. Under den israeliska arméns förtryck är hennes rätt till yttrandefrihet, fredliga sammankomster och utbildning emellertid hela tiden hotade.

Janna kommer inte att ge upp. Inte förrän det blir ett slut på diskrimineringen mot palestinierna.

MIKITA ZALATAROU

”MIKITA, SOM HAR EPILEPSI, HÖLLS I EN ISOLERINGSCELL UTAN MÖJLIGHET ATT TA EMOT BESÖKARE ELLER FÖRSÄNDELSE. UNDER RÄTTEGÅNGEN FÖRHÖRDES MIKITA UTAN ADVOKAT ELLER EN VUXEN PERSONS NÄRVARO.”

Mikita Zalatarou är en 17-årig tonåring från Belarus. Tidigare var han en vanlig ungdom som gillade att spela Minecraft och lyssna på rap-musik. Nu har han störtats in i en värld som är värre än det skräckinjagande riket Nether i hans älskade videospel.

Enligt hans far började allt i augusti i fjol, då 16-åriga Mikita stod och väntade på sin vän vid en busshållplats på huvudtorget i centrum av sin hemstad Homel. Där pågick samtidigt en fredlig demonstration mot resultaten i föregående dagens presidentval. När polisen närmade sig demonstrationen började folkmassan skingras. Någon ropade åt Mikita att han också borde ge sig iväg, och då började han springa tillsammans med de andra.

Nästa dag dök poliserna upp bakom Mikitas hemdörr och grep honom misstänkt för att ha kastat en flaskbomb mot polisen. Mikita hölls i rannsakningsfängelse i över sex månader. I samband med gripandet och häktningen miss-handlades och torterades Mikita av polisen – han slogs exempelvis med elektrisk batong. Mikita, som har epilepsi, hölls i en isoleringscell och han fick inte ta emot besökare eller försändelser. Under rättegången förhördes Mikita utan advokat eller en vuxen persons närvaro.

Mikita dömdes för att ha arrangerat ett våldsamt upplopp och att ha använt sig av olagliga sprängämnen i samband med demonstrationen. Videomaterial från platsen visar ändå inte att Mikita skulle ha gjort sig skyldig till våldsamheter och inga medier har rapporterat om oroligheter där händelserna utspelade sig. Trots detta dömdes Mikita till fem år i ungdomsfängelse.

MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

BILAGA: SAMMANFATTNING AV FN:S ALLMÄNNA FÖRKLARING OM DE MÄNSKLIGA RÄTTIGHETERNA

MEDBORGERLIGA RÄTTIGHETER OCH FRIHETER

Rätt till liv, frihet från tortyr och slaveri, åsikts- och religionsfrihet, rätt till icke-diskriminering.

1. Alla människor är födda fria och lika i värde och rättigheter
2. Förbud mot diskriminering
3. Rätt till liv, frihet och personlig säkerhet
4. Förbud mot slaveri och tvångsarbete
5. Förbud mot tortyr
15. Rätt till nationalitet

LAGLIGA RÄTTIGHETER

Oskyldig tills motsatsen bevisats, rätten till rättvis rättegång och förbud mot godtyckligt anhållande, häktning eller landsförvisning.

6. Rätt att erkännas som en person i lagens mening
7. Likhet inför lagen
8. Rätt till verksam hjälp mot rättighetskränkningar
9. Förbud mot att godtyckligt anhållas, hållas fängslad eller landsförvisas
10. Rätt till rättvis rättegång
11. Oskyldig till dess att skuld lagligen har fastställts vid en offentlig rättegång
14. Rätt till asyl

SOCIALA RÄTTIGHETER

Rätt till utbildning, rätt att bilda familj, rätt till hälsovård och fritid.

12. Rätt till skydd för privat- och familjelivet
13. Rätt att fritt förflytta sig och välja bostadsort inom statens gränser
16. Rätt att ingå äktenskap och bilda familj
24. Rätt till vila och fritid
26. Rätt till utbildning

EKONOMISKA RÄTTIGHETER

Rätt att äga egendom, rätt till arbete, bostad och tillräcklig levnadsstandard.

17. Rätt att äga egendom
22. Rätt till social trygghet
23. Rätt till arbete
25. Rätt till en tillräcklig levnadsstandard

POLITISKA RÄTTIGHETER

Rätt att delta i politiskt beslutsfattande, rätt till frihet i fråga om fredliga möten och sammanslutningar.

18. Rätt till tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet
19. Rätt till åsiktsfrihet och yttrandefrihet
20. Rätt till frihet i fråga om fredliga möten och sammanslutningar
21. Rätt att delta i offentlig verksamhet och politiskt beslutsfattande

KULTURELLA RÄTTIGHETER

Rätt att delta i samhällets kulturella liv.

27. Rätt att delta i samhällets kulturella liv
28. Rätt till ett internationellt system där dessa rättigheter och friheter till fullo kan förverkligas
29. Skyldighet att respektera andras rättigheter
30. Inga rättigheter som anges i förklaringen får omintetgöras

BILAGA: SAMMANFATTNING AV BARNKONVENTIONEN

Källa: Unicef¹

1. Varje människa under 18 år räknas som barn.
2. Barnets rättigheter gäller alla barn. Inget barn får diskrimineras på grund av barnets eller dess föräldrars egenskaper, åsikter eller ursprung.
3. Vid alla beslut som rör ett barn ska barnets bästa prioriteras.
4. Staterna ska förverkliga de rättigheter som fastställs i Barnkonventionen.
5. Staterna ska respektera föräldrars och andra vårdnadshavares ansvar, rättigheter och skyldigheter i anslutning till barnets fostran.
6. Varje barn har rätt till liv. Staterna ska trygga bästa möjliga förutsättningar för att barnet ska överleva och utvecklas i egen takt.
7. Varje barn ska registreras omedelbart efter födseln. Barnet har från födseln rätt till ett namn och medborgarskap. Barnet har rätt att veta vilka föräldrar är och i första hand bli vårdad av dem.
8. Ett barn har rätt att behålla sin identitet, sitt medborgarskap, sitt namn och sina släkterelationer.
9. Ett barn har grundläggande rätt att leva tillsammans med sina föräldrar, förutsatt att barnet har det bra och tryggt med dem. Ett barn som inte bor med sina föräldrar har rätt att träffa och hålla regelbunden kontakt med båda föräldrarna. Ifall det inte är bra för barnet att träffa föräldrarna kan umgänget förhindras.
10. Om barnet och dess föräldrar har hamnat i olika länder, är det statens plikt att i positiv anda och utan dröjsmål behandla en ansökan om familjeåterförening.
11. Staten ska hindra olovligt bortförande av ett barn från ett land till ett annat.
12. Barnet har rätt att fritt uttrycka egna åsikter i alla frågor som rör hen. Barnets åsikter ska beaktas med hänsyn till dess ålder och mognadsgrad.
13. Barnet har rätt att uttrycka sin åsikt förutsatt att detta inte kränker andras rättigheter. Barnet har rätt att ta emot information.
14. Barnet har rätt till tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet. Den vägledning föräldrarna ger barnet i detta sammanhang ska respekteras.
15. Barnet har rätt att bli medlem i föreningar och verka i dem.
16. Barnet har rätt till privatliv, hemfrid och brevhemlighet. Barnets heder eller anseende får inte kränkas.
17. Barnet har rätt att få tillgång till information via till exempel tv, radio och tidningar. Staten ska uppmuntra massmedierna att producera material som stöder barnets välfärd och utveckling. Barn ska skyddas mot material som kan ha skadlig inverkan.
18. Föräldrarna har det primära och gemensamma ansvaret för barnets fostran. Föräldrarna ska fungera i enlighet med barnets bästa. Staten ska stöda föräldrarna i deras uppgift.
19. Barnet ska skyddas mot alla former av våld, försummelse och utnyttjande.
20. Ett barn som inte kan bo med sina föräldrar har rätt till särskilt skydd och stöd från statens sida. I sådana fall ska man beakta kontinuiteten i barnets fostran, och ta hänsyn till barnets etniska, religiösa och språkliga bakgrund.
21. Adoption kan komma i fråga om det ur barnets synvinkel är det bästa alternativet.

¹ <https://www.unicef.fi/lapsen-oikeudet-2/barnkonventionen-i-korthet/>

22. Staten ska skydda flyktingbarn och se till att rättigheterna som anges i denna konvention förverkligas för dem. Staten ska skydda flyktingbarn och se till att rättigheterna som anges i denna konvention förverkligas för dem.
23. Ett barn med funktionsnedsättning ska ges särskild omvårdnad och bör få åtnjuta ett fullvärdigt och gott liv.
24. Ett barn har rätt till bästa möjliga hälsa och till den hälso- och sjukvård hen behöver.
25. Ett barn som placerats utanför sitt födelsehem har rätt till regelbunden översyn av grunderna för sin omvårdnad och placering
26. Ett barn har rätt till social trygghet.
27. Ett barn har rätt till den levnadsstandard som behövs för dess fysiska, psykiska, andliga, moraliska och sociala utveckling.
28. Ett barn har rätt till kostnadsfri grundläggande utbildning. Staten ska främja utbildning och studiehandledning på andra stadiet samt förebygga avbrott i studierna.
29. Utbildningen ska utveckla barnets individuella färdigheter, respekt för de mänskliga rättigheterna, för barnets föräldrar, den egna kulturen och för andra kulturer.
30. Ett barn som tillhör en minoritet eller urbefolkning har rätt till sitt eget språk, sin egen kultur och religion.
31. Ett barn har rätt till lek, vila och fritid, samt till att delta i konst- och kulturaktiviteter.
32. Ett barn får inte utföra arbete som kan hindra dess utbildning eller äventyra dess hälsa och utveckling.
33. Ett barn ska skyddas från narkotika.
34. Ett barn ska skyddas mot alla former av sexuellt utnyttjande.
35. Staterna ska förhindra handel med barn.
- Artiklarna 34 och 35: [se tilläggsprotokoll om handel med barn och utnyttjande av barn i prostitution och pornografi](#)
36. Ett barn ska skyddas mot alla former av utnyttjande.
37. Inget barn får utsättas för tortyr eller annan grym eller förnedrande bestraffning. Frihetsberövande av ett barn får endast användas som en sista utväg och om så sker ska barnet behandlas humant och på ett sätt som beaktar behoven hos personer i dess ålder.
38. En person under 18 år får inte värvas till armén och inte heller delta i krigföring. Vid väpnade konflikter ska barn skyddas. (Åldersgränsen har höjts från femton till aderton i tilläggsprotokollet).
- [Artikel 38: se tilläggsprotokoll om barn i väpnade konflikter](#)
39. Ett barn som utsatts för övergrepp bör få hjälp till rehabilitering och social återanpassning.
40. Ett barn som brutit mot lagen eller misstänks för brott har rätt att behandlas på ett sätt som främjar barnets känsla av människovärde och som tar hänsyn till barnets ålder.
41. Ifall en stats nationella lagstiftning garanterar ett barn större rättigheter än vad barnkonventionen gör, ska de nationella lagarna följas.
42. Staten bör se till att alla medborgare är medvetna om barnets rättigheter.
43. FN:s kommitté för barnets rättigheter övervakar att denna konvention följs.
44. Staterna är skyldiga att regelbundet avge en rapport om i vilken utsträckning rättigheterna i barnkonventionen uppfylls.
45. Specialorganisationerna, UNICEF och de övriga FN-organen har rätt och skyldighet att utvärdera och främja genomförandet av konventionen.
46. – 54. Dessa artiklar behandlar hur man ansluter sig till konventionen, hur den träder i kraft och hur man föreslår en ändring av den.

YTTRANDE- OCH ÅSIKTSFRIHET

FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, artikel 19.

Var och en har rätt till åsiktsfrihet och yttrandefrihet. Denna rätt inrymmer frihet att utan ingripande hysa åsikter samt söka, ta emot och sprida information och idéer med hjälp av alla uttrycksmedel och oberoende av gränser.

FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna skyddar rätten till yttrande- och åsiktsfrihet. Yttrande- och åsiktsfriheten garanterar oss alla rätten att ha åsikter och uttrycka dem fritt, utan statlig inblandning. Till denna frihet hör rätten att uttrycka åsikter vid demonstrationer eller med hjälp av skrivelser, medier, internet eller konst. Yttrande- och åsiktsfriheten är en viktig rättighet i alla samhällen. Vi behöver ett fritt utbyte av idéer för att så många åsikter som möjligt ska bli hörda. Om yttrande- och åsiktsfri-

heten begränsas kommer det att påverka hur mycket viktig information vi har tillgång till och hur våra rättigheter respekteras. Utan denna rättighet är det svårare att försvara också andra mänskliga rättigheter.

Yttrande- och åsiktsfriheten är viktig för oss alla också som individer. Våra åsikter och tankar gör oss till människor. En människa som hindras från att uttrycka sig förbjuds också att uttrycka sin personlighet.

Människorättskonventionerna tillåter inskränkningar i yttrandefriheten endast i avgränsade fall. I många länder är till exempel rasistiskt eller annars diskriminerande tal förbjudet i lag. Yttrandefriheten får begränsas endast i sådana situationer där det är nödvändigt. Nödvändiga skäl är till exempel skyddandet av människor eller folkgrupper, nationell säkerhet, den allmänna ordningen, folkhälsan eller moralen.

Yttrande- och åsiktsfriheten garanteras också i följande fördrag:

- FN:s konvention om medborgerliga och politiska rättigheter, artikel 19
- FN:s konvention om barnets rättigheter, artikel 13

FRIHETEN ATT DELTA I FREDLIGA MÖTEN OCH SAMMANKOMSTER

FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, artikel 20.

1. *Var och en har rätt till frihet i fråga om fredliga möten och sammanslutningar.*
2. *Ingen får tvingas att tillhöra en sammanslutning.*

FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna garanterar oss rätten att samlas och bilda föreningar. Friheten att delta i fredliga sammankomster innebär rätt att sammanträda på offentliga platser för en gemensam sak. Det kan handla exempelvis om möten, strejker eller demonstrationer. Rätten innebär att man har en rättighet att delta i fredliga sammankomster tillsammans

med andra utan att behöva vara rädd för att bli anhållen eller trakasserad av polisen. Myndigheterna är skyldiga att underlätta ordnandet av fredliga sammankomster och polisen ska garantera såväl demonstranternas som allmänhetens säkerhet.

Frihet i fråga om fredliga möten och sammanslutningar garanteras också i följande fördrag:

- FN:s konvention om medborgerliga och politiska rättigheter, artikel 21
- FN:s konvention om barnets rättigheter, artikel 15

FÖRBUD MOT DISKRIMINERING

FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, artikel 2.

Var och en är berättigad till alla de rättigheter och friheter som uttalas i denna förklaring utan åtskillnad av något slag, såsom på grund av ras, hudfärg, kön, språk, religion, politisk eller annan uppfattning, nationellt eller socialt ursprung, egendom, börd eller ställning i övrigt.

Vi har alla rätt till likabehandling. Det innebär att vi alla har rätt till alla mänskliga rättigheter, oavsett hur vi ser ut, varifrån vi kommer, vilket språk vi talar, vad vi gör, hur vi tänker eller vem vi älskar. Ingen får diskrimineras på grund av en personlig egenskap. Förbudet mot diskriminering innebär att staten har ansvar att se till att dess verksamhet inte direkt eller indirekt diskriminerar någon viss grupp av människor eller orsakar mer skada för vissa människor än för andra. Motsatsen

till diskriminering är likabehandling. För att allas rättigheter ska tillgodoses är det därför viktigt att beakta varje individs utgångspunkter och de möjligheter eller begränsningar dessa medför med avseende på utövandet av rättigheterna. Diskriminerade individer eller grupper kan därmed få hjälp genom särskilda åtgärder, så att de kan utöva sina rättigheter på samma villkor som andra.

Förbudet mot diskriminering garanteras också i följande fördrag:

- FN:s konvention om medborgerliga och politiska rättigheter, artikel 26
- FN:s konvention om ekonomiska och sociala rättigheter, artikel 2
- FN:s konvention om barnets rättigheter, artikel 2

RÄTTEN TILL RÄTTVIS RÄTTEGÅNG

FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, artikel 10.

Var och en är på samma villkor berättigad till en rättvis och offentlig förhandling vid en oberoende och opartisk domstol vid prövningen av hans eller hennes rättigheter och skyldigheter och av varje anklagelse om brott mot honom eller henne.

FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, artikel 11.

1. Var och en som är anklagad för brott har rätt att betraktas som oskyldig till dess att hans eller hennes skuld lagligen har fastställts vid en offentlig rättegång, där personen åtnjuter alla rättssäkerhetsgarantier som behövs för hans eller hennes försvar.

2. Ingen får fällas till ansvar för en gärning eller underlåtenhet som inte utgjorde ett brott enligt nationell eller internationell lag vid den tidpunkt då den begicks. Det får inte heller utmätas strängare straff än vad som var tillämpligt vid den tidpunkt brottet begicks.

Vi har alla rätt till en rättvis rättegång, vare sig vi blivit utsatta för brott eller misstänks för en brottslig gärning. Avsikten med en rättvis rättegång är att garantera ett rättvist och offentligt hörande i en oberoende och självständig domstol inom en rimlig tidsperiod. En rättvis rättegång ska försäkra att en oskyldig människa inte döms. Hot, utpressning eller våld hör inte hemma i en rättvis rättsprocess. Bevismaterialet bör också insamlas på ett rättvist och transparent sätt. Domare, nämndemän och andra myndigheter bör vara opartiska. Rättegången bör ske inom en rimlig

tidsperiod och dess parter ska ha möjlighet att presentera bevis. En rättvis rättegång utgår ifrån att personen är oskyldig, om inte annat bevisas. Den åtalade har rätt till rättshjälp, ifall personens tillgångar inte räcker till ett privat rättsbiträde. Det spelar ingen roll om personen åtalas för snatteri eller mord – alla har rätt till en rättvis rättegång.

Rätten till en rättvis rättegång garanteras också i följande fördrag:

- FN:s konvention om medborgerliga och politiska rättigheter, artikel 9
- FN:s konvention om barnets rättigheter, artikel 40

OCKUPATION

Haagkonvention angående lagar och bruk i lantkrig, Bilaga till konventionen: Reglemente angående lagar och bruk i lantkrig, artikel 42.

Ett område anses vara ockuperat, då det samma faktiskt befinner sig under den fientliga arméns herravälde.

Ockupationen omfattar endast de områden, å vilka detta herravälde upprättats och kan utövas.

Med ockupation avses en situation där en stat (helt eller delvis) tar över kontrollen över en annan stat. Under historiens gång har många ockupationer skett i samband med krigsföring, men också under fredstid. En ockupation betyder emellertid inte att den ockuperade makten skulle ansluta delar av den andra staten i sig. Ockupationer är ofta tillfälliga och de upphör då den ockuperande makten retirerar från området eller ett fredsavtal sluts där villkoren för fred definieras. Fredsvillkoren kan omfatta att de ockuperade områdena ansluts till den andra staten.

Internationella avtal kring krigets regler och skyddet av civila förutsätter att den ockuperande staten respekterar människors rättigheter i det ockuperade området. Det omfattar även respekt för civilas heder, rätten till familj, seder och religion. Människor bör behandlas på ett humant sätt och skyddas från våld och hot. Människors rättigheter får endast begränsas tillfälligt, om de utgör ett hot mot statlig säkerhet.

Den ockuperande makten har inte rätt att förflytta människor i området någon annanstans eller ta med sig människor från den egna staten till det ockuperade området. De som är bosatta i det ockuperade området och utlänningar har emellertid rätt att lämna landet om de så önskar. Den ockuperande makten har inte heller rätt att kollektivt straffa den civila befolkningen för våldsamheter utförda av enskilda människor eller grupper.

Krigets viktigaste regler

- Civila, sjukvårdspersonal, biståndsarbetare, skadade, kapitulerade och andra som inte deltar i stridigheterna är skyddade.
- Att rikta anfall mot civila är ett krigsbrott.
- Civila ska ha rätt till skydd från krigets faror och få den hjälp de behöver.
- De krigande parterna måste göra sitt yttersta för att undvika att skada civila eller deras hem. Att förstöra det som civila behöver för sin överlevnad, så som vattenkällor och skördar, är förbjudet.
- Alla sjuka och sårade har rätt till vård, oberoende vilken sida de tillhör.
- Det är inte tillåtet att angripa sjukvårdspersonal som ägnar sig åt humanitärt arbete, sjuktransportfordon eller sjukhus.
- Det råder förbud mot tortyr och förnedrande behandling av fångar.
- Fångar måste få mat och vatten och tillåtas kommunicera med anhöriga.
- Det finns begränsningar för vapen och taktiker som får användas i krig för att undvika onödigt lidande.
- Våldtäkt och andra former av sexuellt våld i samband med väpnade konflikter är förbjudna.

Källa: FRK Även kriget har regler-utbildningsmaterial²

2 Finlands Röda Kors Även kriget har regler -utbildningsmaterial:
<https://sproppimateriaalit.fi/web/site-29701/state-jurdimbreiwe6mi/front-page>

The background of the page is a photograph of two young women from behind, holding up bunches of white daisies. They are standing in front of a multi-story apartment building. The entire image has a blue color overlay. The title text is centered over the image in white, bold, sans-serif font, with the words 'BREV OCH' on a separate line above 'SOLIDARITETSHÄLSNINGAR'.

BREV OCH SOLIDARITETSHÄLSNINGAR

ANVISNINGAR FÖR ATT SKRIVA BREV

De här anvisningarna har vi sammanställt för att underlätta brevskrivandet. Det lönar sig dock inte att stirra för mycket på dem. Det väsentliga är att du skriver brevet på ett sätt som faller sig naturligt för dig. **Personliga hälsningar har ofta stor genomslagskraft.**

Så här skriver du ett effektivt appellbrev för mänskliga rättigheter:

1. För fram följande i ditt brev:

- För vem skriver du?
- Vad har hänt personen i fråga?
- Varför har det skedd kränkt personens mänskliga rättigheter?
- Vad kräver du att ska göras för att situationen ska bli bättre?

2. **Använd en respektfull och lugn ton** i ditt brev. Kränkningar av de mänskliga rättigheterna känns ofta absurda, men vi vill att vi tas på allvar. Skriv ditt brev med antagandet att läsaren har sunt förnuft.

3. **Använd dig av Amnestys anvisningar och information** om den hotade individen eller gruppen i brevet. Fakta hjälper läsaren att känna igen det fall du skriver om.

4. **Använd din egen röst.** Våra krav får större effekt när många olika människor lägger fram dem ur sitt eget perspektiv. I din hälsning kan du hänvisa till något som har hänt i ditt eget liv, såsom "Som mamma till två barn vet jag ..." eller "Som studerande upplever jag att ...". För fram Amnestys krav genom vad du själv känner och tycker.

5. **Motivera dina krav med hänvisning till folkrätten**, inte till politiska åsikter. De mänskliga rättigheterna grundar sig på folkrätten och på internationella konventioner samt på de skyldigheter som följer av dem. Det är inte effektivt att lägga fram politiska påståenden eller argument. Tvärtom kan det ibland vara till mer skada än nytta.

6. **Berätta hur situationen för de mänskliga rättigheterna kan förbättras.** Du kan till exempel hänvisa till sådana traditioner i mållandet som kan främja tillgodoseendet av de mänskliga rättigheterna. Försök uppmuntra läsaren att stöda de mänskliga rättigheterna.

7. **Visa ett personligt intresse** för det land du skriver till. Om du har besökt landet eller bekantat dig med dess kultur eller historia, berätta om det.

8. **Håll ditt brev kort och koncist.** De flesta appellbrev ryms på en sida. Också ett brev på två eller tre meningar kan vara mycket effektivt.

9. **Underteckna brevet med ditt eget namn. Du kan också skriva din skolas namn och kontaktuppgifter i brevet, så blir ditt brev trovärdigare.**

10. **Det kan hända att du får svar** på ditt brev. Vi önskar att du skickar en kopia av svaret till oss på Amnesty till adressen Sanduddsgatan 7 A, 00100 Helsingfors.

DETALJERAT EXEMPELBREV

Det här exempelbrevet kan användas som modell för appellbrevet.

1. Officiell titel och mottagarens adress
2. Brevets datum och avsändares adress
3. Formell hälsningsfras
4. Inledning som anger brevs syfte
5. Åtgärder och följder som skribenten önskar sig se
6. Noggrann beskrivning av åtgärder som behövs för att målen ska nås
7. Respektfull avslutningsfras
8. Din underskrift – den kan ha mer betydelse än du tror!

1 H.E. Hun Sen Prime Minister Kingdom of Cambodia 2
41 Russian Federation Blv
Phnom Penh
Cambodia

Alex Citizen
Street 1
10000 City
Country
9 May 2012

3 Dear Prime Minister,

4 I am writing to express my grave concern regarding the arbitrary arrest and mistreatment of 13 women human rights defenders in Phnom Penh on May 22, 2012.

5 I respectfully urge the Cambodian government to vacate these convictions and release these 13 women, who have been imprisoned solely for expressing their views and engaging in peaceful assembly.

6 I call on the Cambodian government to unconditionally release these women immediately. Finally, I ask the Cambodian government to take the necessary steps to protect the fundamental rights to freedom of expression and peaceful assembly in Cambodia.

Thank you for your attention to these urgent matters.

7 Sincerely,

8 Alex Citizen

EXEMPELMENINGAR:

I am disappointed ...

– Jag är besviken ...

For me freedom of expression is important because ...

– För mig är yttrande- och åsiktsfriheten viktig för att ...

As a young person myself ...

– Som en ung person ...

EXEMPELMENINGAR

I feel that the human rights of Janna Jihad are not respected because ...

– Jag upplever att Janna Jihads mänskliga rättigheter inte respekteras eftersom ...

APELLBREV FÖR JANNA JIHAD

Chair, Committee for the Rights of the Child, The Knesset,
Committee for the Rights of the Child,
Kiryat Ben Gurion,
Jerusalem,
Israel 9195016

Ditt namn

(Här kan du skriva din skolas
adress eller ange din grupp)

Bästa medlem av Israels parlament / Dear Knesset member

1. Berätta något som gör brevet personligt. Du kan berätta varför du är upprörd över Janna Jihads bemötande. Du kan också berätta något om dig själv.
2. Påminn mottagaren om statens skyldighet att respektera barnets rättigheter samt yttrande- och åsiktsfriheten och friheten att delta i fredliga sammankomster. Du kan berätta varför du tycker att Janna Jihads rättigheter inte respekteras.
3. Berätta att du vill att myndigheterna i Israel

KRAVEN PÅ SVENSKA

- Slutar diskriminera Janna Jihad
- Låter det skydd som garanteras av FN:s Barnkonvention också omfatta palestinska barn i ockuperade palestinska områden

KRAVEN PÅ ENGELSKA

- End the discrimination against Janna Jihad
- Extend the protection provided by the Convention on the Rights of the Child to Palestinian children in the Occupied Palestinian Territories

Högaktningsfullt /
Yours Sincerely,

Ditt namn

EXEMPELMENINGAR:

I am disappointed ...

– Jag är besviken ...

As a young person myself ...

– Som en ung person ...

EXEMPELMENINGAR:

I feel that the human rights of Mikita Zalatarou are not respected because ...

– Jag upplever att Mikita Zalatarous mänskliga rättigheter inte respekteras eftersom ..

APPELLBREV FÖR MIKITA ZALATAROU

Prosecutor General of the Republic of Belarus
Ul. Internatsionalnaya 22
220030 Minsk
Belarus

Ditt namn

(Här kan du skriva din skolas
adress eller ange din grupp)

Bästa riksåklagare / Dear Prosecutor General

1. Berätta något som gör brevet personligt. Du kan berätta varför du är upprörd över hur Mikita Zalatarou bemötts. Du kan också berätta något om dig själv.
2. Påminn åklagaren om statens skyldighet att respektera barnets rättigheter samt människors rätt till rättvisa rättegångar. Du kan berätta varför du tycker att Mikita Zalatarous rättigheter inte respekteras.
3. Berätta att du vill att myndigheterna i Belarus

KRAVEN PÅ SVENSKA

- Frigör Mikita Zalatarou
- Garanterar honom en ny rättvis rättegång avsedd för unga förbrytare, som följer internationella normer

KRAVEN PÅ ENGELSKA

- Release Mikita Zalatarou
- Ensure that he gets a fair trial that meets international justice standards for children

Högaktningsfullt /
Yours Sincerely,

Ditt namn

ANVISNINGAR FÖR SOLIDARITETSHÄLSNINGAR

Solidaritetshälsningarna skickas direkt till personerna som upplevt kränkningar av sina mänskliga rättigheter. Avsikten är att visa dem vårt stöd och berätta att vi tänker på dem. Många av personerna som tagit emot hälsningar har berättat att hälsningarna gett dem mod och hopp i svåra situationer.

Eftersom korten är avsedda att stöda och uppmuntra dessa människor, är det önskvärt att de skrivs på något av de språk som nämns i anvisningarna. Språkravet är ändå inte absolut – uppmuntrande hälsningar kan också skrivas på svenska eller något annat språk; huvudsaken är att de skrivs.

Om solidaritetskorten känns svåra att skriva och det finns tid, kan ni tillsammans i klassen fundera på vad ni vill säga.

- Vad kunde ni få mottagaren att känna sig starkare?
- Hur kunde ni genom er hälsning visa att ni stöder mottagaren?
- Hur kunde ni i er hälsning berätta att ni tycker att det är viktigt att respektera de mänskliga rättigheterna?
- Hur kunde ni visa ert stöd och ge hopp med hjälp av ord, bilder eller fotografier?

I hälsningen kan man också berätta om sitt eget liv och varför man känner att saken är viktig. Under kampanjens gång får kampanjens målpersoner ta emot tiotusentals hälsningar och många har sagt att de försöker läsa alla hälsningar. För den som vill skilja sig från mängden lönar det sig att skriva på ett modigt och personligt sätt.

När ni skriver solidaritetshälsningar kan ni antingen använda färdiga mallar som ni har fått av Amnesty eller pyssla ihop egna kort. Utöver text får ni gärna använda er av bilder, färger, klistermärken – bara fantasin sätter gränser.

SOLIDARITETSHÄLSNING TILL JANNA JIHAD

ENGLANTI

Stay strong, Janna. The fight goes on and your efforts have not been in vain.

You are not alone!

We are thinking of you!

You have inspired me to defend human rights / children's rights!

I / We support you and all the Palestinian children!

SVENSKA

Var stark, Janna. Kampen fortsätter och dina ansträngningar har inte varit förgäves.

Du är inte ensam!

Vi tänker på dig!

Du har inspirerat mig att fortsätta försvara de mänskliga rättigheterna / barns rättigheter!

Jag/Vi stöder dig och alla palestinska barn!

Att notera

Janna är mycket aktiv i sitt samfund och ordnar frivilligverksamhet för barn. Hon spelar ukulele och lär sig att spela gitarr. Hon gillar traditionella palestinska Tatreez-handarbeten och att dansa, särskilt traditionell palestinsk Danka-dans. Hon spelar basket i skolans basketbolls-lag. Hon använder sig av fotografier och videor i sin aktivism, och med hjälp av dem berättar hon vad som händer i hennes hemby på sociala medier.

Du kan skriva Janna ett sporrande meddelande eller rita eller pyssla en bild eller ett kort där du visar henne ditt stöd. Bilderna kan också delas på Jannas Facebook-sida på adressen: www.facebook.com/Janna.Jihad.

Du kan skriva en hälsning på engelska, svenska, arabiska eller vilket språk som helst.

SOLIDARITETSHÄLSNING TILL MIKITA ZALATAROU

ENGLANTI

Stay strong, Mikita!

You are not alone!

We are thinking of you!

You deserve justice!

SVENSKA

Var stark, Mikita!

Du är inte ensam!

Vi tänker på dig!

Du förtjänar rättvisa!

Att notera

Mikita gillar rapmusik och har en BMX-cykel. Han gillar också videospel, speciellt Minecraft.

Om du spelar Minecraft kan du skapa en värld inom spelet som du tror kunde pigga upp Mikita och föra bort tankarna från fängelset. Du kan skriva ut en bild på din värld och skicka den till Mikita.

Mikita och hans familj är inte politiska aktivister. De är bara en familj som hamnat mitt i det politiska kaoset i sitt land. Ta alltså inte ställning till de politiska händelserna i Belarus när du skriver till Mikita.

Du kan skriva en hälsning på engelska, svenska, belarusiska eller vilket språk som helst.

ORDLISTA

SVENSKA – ENGELSKA

Regering – Government

Dåligt bemötande – Mistreatment

Kränkning av de mänskliga rättigheterna –
Human rights violation

Människorättskonvention – Human rights treaty

Uttrycka – Express

Folkrätten, internationell rätt – International law

Barns rättigheter – Children's rights

Godtycklig – Arbitrary

Definiera, bestämma – Define

Rätt, rättvisa – Justice

Berättigande, grund – Justification

Grundlig utredning – Thorough investigation

Anhålla – Arrest

Solidaritet – Solidarity

Skydda – Protect

Förbud mot diskriminering – Non-discrimination

Jämlikhet – Equality

Verkställa, genomföra – Enforce

Utredning – Investigation

Kräva, uppmana – Urge

Kräva, vädja – Call on

Vädja, appellera – Appeal

Skyldighet, plikt – Responsibility, obligation

Vädjan, appell – Petition

Omedelbart – Immediately

FN (Förenta nationerna) – UN (United Nations)

FN:s konvention om barnets rättigheter –
United Nations Convention on the Rights of the
Child

**FN:s allmänna förklaring om de mänskliga
rättigheterna** – United Nations Universal
Declaration of Human Rights (UDHR)

JANNA JIHAD

Armén – Military

Mötesfrihet– Freedom of Assembly

Husrannsakan – Raid

Tårgaskanister – Tear gas canister

Olaglig bosättning – Illegal settlement

Västbanken – West Bank

Ockupation – Occupation

Det ockuperade palestinska området – Occupied Palestinian Territory / Occupied Paletinian Territories (OPT)

Anhålla – Arrest

Yttrande- och åsiktsfrihet – Freedom of Expression

Militärlagstiftning – Military law

Militärdomstol – Military court

Diskriminering – Discrimination

Kontrollstation – (Military) checkpoint

Överdimensionerad användning av maktmedel – Excessive use of force

MIKITA ZALATAROU

Internationella normer – International standards

Tortyr – Torture

Förhöra – Interrogate

Oroligheter – Mass unrest

Olagliga explosiva ämnen – Illegal explosives

Upplopp – Mass disorder

Ungdomsfängelse – Child educational prison colony

Rättvis rättegång – Fair trial

Rätt till en rättvis rättegång – Right to a fair trial

Gripande – Arrest

Flaskbomb – Molotov cocktail

Straff – Punishment

Att frige – Release

Våld – Violence

MED ORD SKAPAS FÖRÄNDRING. TILLSAMMANS ÄR VI STARKA.

